

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . . 406

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

Upravištvo:
Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 36.

Račun kr. pošt. ček. urada
št. 11.842.

Plebiscitna cona zaprta.

Celovec, 8. okt. Po odredbi plebiscitne komisije se pričinja zapor koroškega glasovalnega ozemlja že noč ob 24. uri.

Celovec, 8. okt. (Izv.) Danes je plebiscitna komisija dala nalepiti po glasovalni coni posebno proklamacijo, v kateri objavlja svoje zadnje sklepe o postopanju na dan plebiscita in pozivlja narod na mir in red.

Celovec, 8. okt. (Izv.) Na različne postaje Heimatdiensta je bil razposlan letak, ki naj služi Nemcem kot zadnje obupno sredstvo za beganje prebivalstva v cono A. Letak bi se imel razmetati v mnogo desetisoč eksemplarjih v nedeljo zjutraj po vsej plebiscitni coni. Vsebina letaka je tale: Revolucija v Ljubljani in Zagrebu! Ljudstvo se je oprostilo svojih nasilnih mogotcev ter je pognalo z oboroženo silo uradništvo. Vršijo se krvavi poulični boji. Vojaštvo se je uprlo, je bilo deloma razoroženo. Ali hočete, Korošci, tudi vi v novo revolucijo? Poleg tega je pripravljenih za jutri in nedeljo okrog 50 različnih drugih letakov s podobno senzacionalno vsebino. „Revolucijski“ letak se nahaja v naših rokah in je bil izročen tudi plebiscitni komisiji.

Celovec, 8. okt. (Izv.) Pisarna Heimatdiensta je prevzela od avstrijskega delegata v plebiscitni komisiji nad 1000 po milosti predsednika komisije polkovnika Pecka izdanih bianco legitimacij za prehod neglasovalcev v plebiscitno ozemlje. V Celovcu formirajo oborožene tolpe, ki naj s pomočjo teh legitimacij v soboto navalijo v cono A ter v nedeljo izzevoje nemire, zlasti pa skušajo onemogočiti glasovanje. Nemška spekulacija je, preprečiti, da bi plebiscitna komisija dobila rezultate iz vseh občin, češ, da bo s tem preprečena izvršitev plebiscitna sploh.

Dunaj, 8. oktobra. (Izv.) Dunajski listi, ki so skoro vsi odposlali posebne poročevalce v plebiscitno ozemlje, objavljajo danes o položaju v glasovalnem ozemlju sledeče situacijsko poročilo: Nemške priprave so v polnem teku. Od danes zjutraj drve neprestano po celovških cestah tovorni avtomobili, ki prevažajo še vedno v velikih četah prihajajoče volilce (?). V cono A. Posebno živahno je pri Heimatdienstu na poljedelski šoli v Celovcu. Kogarkoli se vpraša za mnenje, vsak se izraža jako

Antanta zahteva uničenje Dieselmotorjev.

Augsburg, 8. oktobra. Te dni je prišla k ravnateljstvu augsburško-nürnberške tvornice za stroje ententna komisija, da bi popisala Dieslove motorje. Vodja komisije je izjavil, da se morajo vsi Dieslovi motorji, ki se nahajajo v Nemčiji, uničiti, da se prepreči, da bi se uporabljali še kdaj za Učone. Ravnateljstvo je izjavilo da se bo z vsemi močmi uprlo uničenju motorjev. Odposlanstvo nameščenec in vodstvo tvornice je odpotovalo v Berlin, da stopi v stik z merodajnimi državnimi oblastmi in z obratnimi sveti.

Zvišanje podpor za invalide.

Beograd, 8. okt. (Izv.) Danes so bila zaključena posvetovanja ministra dr. Kukovca z zvezo invalidov, katerim sta prisostvovala tudi ministrski predsednik dr. Vesnić in finančni minister dr. Vešanović. Razpravljalo se je o izvedbi navedbe glede povišanja podpor, oziroma pokojnin za invalide v okviru proračuna. Kakor znano, je svoječasna odredba od februarja 1920. ostala neizvedena, ker takratni finančni minister Janković ni dal potrebnega denarja na razpolago. Sedanja koncentracijska vlada je na zahtevo demokratskega parlamenta uredila to vprašanje. Po iz-

optimistično (!), toda le pod pogojem, ako Jugoslavlani ne bodo izvrševali nasilja. Izvršeni vtis je napravilo pastirsko pismo celovškega škofa v odgovor na spomenico generalnega vikarja iz Dobriše vasi. (Glej naše politične vesti op. ur.). Pastirsko pismo se nahaja že v sleheri hiši in bo morda ministromu še v zadnjem trenutku odprlo oči. V Celovec je prispelo do sedaj 150 ententnih oficirjev, ki so večinoma že odpotovali na določena mesta. Danes o polnoči bo jugoslovansko orožništvo zaprlo demarkacijsko črto cone A. Koliko časa bo trajala zapora še ni znano. Baje bo demarkacijska črta zopet odprta v nedeljo.

Dunaj, 8. oktobra. „Abendblatt“ ugotavlja sigurnost nemške zmage s 60 % do 65 %, podobno „Neue Freie Presse“. To stališče so zavzeli listi vsled tega, da zakrijejo obupno finančno stanje republike vsled rapidnega naraščanja avstrijske krone in pomanjkanja kredita. Vsled slabega kurza pretij na Dunaju zbruhli in nemiri. Zaradi splošnega pomanjkanja se pojavljajo bolezni. Draginja strahovito raste. Merodajni politični krogi so izgubili zadnje trohice upanja na zmago in izjavljajo, da je škoda pisanja in denarja.

Dunaj, 7. oktobra. Dunajski listi so izpremenili svojo taktiko. Dočim so včeraj pisali za Nemce obupno, govorniki, da so Nemci vsled dozdevnega terorja glasovanja vzdrže, zahtevali odgovitve glasovanja in zasedbo glasovalnega ozemlja po nevtralnih ali medzavezniških četah in danes reproducirali vest bariškega „Journala“ o odgovitvi, pišejo danes vsled prihoda 150 ententnih častnikov zopet samozavestno in naznanjajo nemško zmago, gotovo vsled migljaja od zgoraj.

Beograd, 8. oktobra. (Izv.) Današnji „Trgovski glasnik“ prinaša o Koroški in plebiscitu zanimiv članek, v katerem naglašajo, da bi bilo sedaj, ko je ententa premagala Nemce s pomočjo Slovanov, pravično in umestno, da ne bi postavljala premaganih sovražnikov na isto stališče s Slovani. Neumestno pa je, da dopuščajo, da glasujejo premagani Nemci v onih deželah, kjer so se nasilno naselili in to le vsled lakomnosti po slovenskih zemljah. Ta popustljivost in naklonjenost nasproti premaganim sovražnikom je neupravičena in neumestna tembolj, ker se na drugi strani Slovanom ne dovoli glasovanja v onih deželah, kjer to sami zahtevajo. Članek izraža končno trdno prepričanje, da bo v nedeljo v zvezi vsem spletkarjem zmagala na Koroškem slovenska stvar.

vršenih predpriprava je vprašanje toliko dozorelo, da bodo po tehnični izvedbi invalidi v kratkem dobili povišane prejemke.

Komunistično gibanje v Italiji.

Rim, 8. oktobra. (Izv.) Vkljub neugodnim poročilom, ki so jih prinesli italijanski delegati iz Moskve, je socialistična zborniška frakcija vnovič potrdila solidarnost s sovjetsko Rusijo in sklenila, podpirati svobodno razvoj sovjetskega gibanja z agitacijo po deželi. V meščanskih krogih smatrajo ta sklep za bluf. Splošno prevladuje narečje prepričanje, da bo voditelj zmerne struje, Davarona, pri prihodnjih volitvah strokovne zveze na splošnem socialističnem strankinem kongresu izvojeval popolno zmago, kar bi pomenilo konec komunizma v Italiji.

Bolgarski vojni krivci.

Sofija, 8. oktobra. Zavezniške vlade so izročile bolgarski vladi noto, v kateri zahtevajo brezpogojno izročitev vojnih krivcev, 507, na številu. Med krivci se nahajajo ekskralj Ferdinand, bivši ministrski predsednik Radoslavov in generalisim Zekov. — Ministrski predsednik Stamboliski je danes odpotoval v London.

Solski štralk na Češkem.

Praga, 8. oktobra. „Prager Abendzeitung“ javlja, da so pričele stavkati nemške šole na Češkem. Vse šole v republiki so zaprte.

Pred jadransko konferenco.

Zagreb, 8. oktobra. „Narodno Djelo“ javlja iz Beograda, da bodo v pogajanjih z Italijo naše minimalne zahteve nastopne: 1.) Reka z lukko naj pride pod pokroviteljstvo zveze narodov; 2.) v Istri naj je meja takozvana Wilsonova črta; 3.) vsa otoka z vsemi njenimi otoki pripada Jugoslaviji; 4.) zahteva Skader, ker je Italija kršila pogodbe glede Albanije. V ministrskem svetu se je baje dosegel popoln sporazum glede instrukcij, ki se bodo dale našim delegatom.

Beograd, 8. oktobra. Včeraj je potetil italijanski opravnih poslov našega zunanjega ministra dr. Trumbića ter se razgovarjal z njim nad pol ure.

Rim, 8. oktobra. (Izv.) Povodom predstoječe obnovitve pogajanj med Italijo in Jugoslavijo piše Carriere della sera, da bo Italija štiti „pravice Albanije ravnatoko kakor svoje“. Albanija nikakor ne sme biti nikak objekt za izmenjavo. V krogih zunanje diplomacije vlada sicer precejšen optimizem, mi pa se bojimo jugoslovanske nepopustljivosti.

Rim, 8. oktobra. (Izv.) Minister zunanjih del conte Sforza se je odpravil v Turin, da poroča ministrskemu predsedniku Giolittiju o položaju z ozirom na predstoječo jadransko konferenco. Pred svojim odhodom iz Rima je imel Sforza dolgo konferenco z znanim italijanskim finančnikom Volpijem, ki se je ravnokar vrnil iz Beograda, kjer je bil baje pa naročil ministrskega predsednika Giolittija. Giolitti bo na konferenci v Turinu dal Sforzi navodila glede njegovega nastopanja na konferenci. Po pisanju poluradnih listov „mel Sforza nalogo, da zagotovi na jadranski konferenci varno mejo onostran Wilsonove črte, o kateri se je italijanski generalni štab izrazil, da strategično ni povoljna za Italijo. Dali ima v ti točki Italija gotove svoje zahteve, še ni znano. Nacionalistična „Idea Nazionale“ strastno napada vlado zaradi obnovitve jadranske konference in pravi, da Italija od te konference ne more pričakovati nobenih rezultatov. Jadransko vprašanje more rešiti le moč zmage. Štirje diplomatje v zeleni mizi ne bodo reševali tega vprašanja. Sonninov „Giornale d'Italia“ opozarja vlado, da naj ne zavzame stališča, ki nasprotuje italijanskim zahtevam, ker bi tako stališče izzvalo v Italiji vihar ogorčenja.

Padeč italijanske lire v Parizu.

Rim, 8. oktobra. (Izv.) V tukajšnjih političnih in finančnih krogih je vzbudivla vest, da je na pariški borzi padla v enem dnevu italijanska lira od 63 na 57½ veliko iznenadenje. Poročila iz Pariza govore, da so vzrok nepričakovane padca vrednosti italijanske valute vesti, ki prihajajo iz Italije o nesigurnem notranjem položaju. Vrh tega so bile vsled vremenskih nezdov v Piemontu in Savoju pretrgane vse telegrafске zveze med Italijo in Francijo, kar je pripomoglo, da so se objavljale najbolj fantastične verzije o situaciji v Italiji. Velike pariške banke so odrekle italijanskim trgovcem kredite; sam italijanski poslanik v Parizu je moral v pariških finančnih krogih pozredovati, da je zadržal pretečo katastrofo laške valute.

Velika železniška nesreča v Benetkah.

Trst, 8. oktobra. Včeraj zvečer je trčil tržaški brzovlak v zadnje vagonne brzovlaka Milan-Benetke. Nesreča se je zgodila štiri kilometre od vstaje Benetke na mostu, ki vodi preko lagun. Do sedaj je konstatirano, da je bilo pri tem ubitih osem, a ranjenih 20 oseb. Razbita sta dva vagona brzovlaka Benetke-Milan, ki sta bila polna ljudi in en vagon tržaškega brzovlaka. Število žrtev je najbrž še večje, ker do sedaj še niso odstranili razbitih vagonov.

Benetke, 8. oktobra. Število oseb ki so se smrtno ponesrečile pri zadnji železniški nesreči, znaša po dotedaj došli poročilih 23.

Poljska kot zmagovalc.

London, 8. oktobra. (Izv.) „Daily Mail“ javlja iz Rige: Z novo mejo se je ozemlje Poljske skoro podvojilo. Za Poljsko je posebno važno, da je pridobila koridor do Letonske in odločila svojega najnevarnejšega sovražnika Litvinsko od sovjetske Rusije.

Riga, 8. oktobra. (Izv.) Rusko-poljska mirovna pogodba je sedaj izgotovljena. Potrebne so le še nekatere izpremembe. Danes in jutri bodo izdelane mirovne pogodbe v treh eksemplarjih in sicer v ruskem, poljskem in ukrajinskem jeziku. Mirovna pogodba bo najbrže že jutri podpisana. Nova mejna črta je že natančno določena. V gospodarskih vprašanjih obstojajo še neznatne difference, ki bodo urejene v končni pogodbi. Največjo težkočo je delo vprašanje zlata. Rusija se je zavezala, da odstopi iz zaklada ruske državne banke del zlata Poljski. Višina zneska še ni določena. Obe delegaciji boste v soboto takoj po podpisu preliminarjev odpotovali.

Varšava, 8. okt. Sovražnosti med poljskimi in litvanskimi četami so na poziv ententine posredovalne komisije ustavljene.

Beneš o restavraciji Habsburžanov.

Praga, 8. oktobra. (Izv.) Današnji „Prager Tagblatt“ objavlja intervju z zunanjim ministrom dr. Benešem. Na vprašanje, ali bi smatralo Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija povratek Habsburžanov za podvojeno, je dr. Beneš odgovoril, da vlada v tem oziru med vsemi tremi državami popolno soglasje. Glede odnošajev Češkoslovaške napram Madžarski se je Beneš izrazil: Ako se bo nadaljevala dosedanja gonja, je težko pričakovati, da bi prišlo do prijateljskega razmerja med obema državama. V rokah imam dokazne o madžarski agitaciji, ki ogroža mir. Ravno sedaj je dunajsko in praško socialistično časopisje objavilo celo serijo za madžarsko propagando zelo obtežljivih dokumentov. Predložili jih bomo svetu Zveze narodov. Kar se tiče odnošajev med Nemčijo in Češkoslovaško, ententa nikakor ne misli na revizijo mej, ki naj bi ocepila nemške dele sedanje češkoslovaške države. Nemško ozemlje je bilo prideljeno Češkoslovaški le zaradi tega, ker je ententa trdno prepričana, da bi bila češkoslovaška država v nasprotnem slučaju nezmožna za življenje in gospodarsko popolnoma odvisna od Nemcev. Ta naziranja tudi še sedaj prevladuje v ententi.

Maklakov napoveduje padeč boljševiške Rusije.

Pariz, 8. okt. Listi prinašajo izvajanja ruskega poslanika v Parizu Maklakova, ki se je povrnil s potovanja skozi pokrajine, katere je zasedel general Wrangel. Poslanik je dejal, da je dobil na potovanju jasen vtis, da bo boljševiškega režima kmalu konec. Mnogo znakov proukuje padeč moskovske diktature. Nemir in panika vladata v taboru sovražnika, katerega vsak dan bolj zapušča nada Boljševiki brez moči motre zmagovite napade Wranglove na rdeče armade in mi imamo sedaj samo en smoter, za katerega smo pripravljene vse žrtvovati: vztrajati. Preverjeni o brezuspešnosti svoje propagande na zapadu, se poizkušajo boljševiki nasloniti na vzhod in na države, ki so nastale po versailleski pogodbi. Njih prizadevanja pa bodo ostala brezuspešna, ako se prepreči njih diplomatska ofenziva in ako se dovrši delo, začeto na bojiščih.

Eksplozija v Kamniku.

Kamnik, 8. oktobra. V tukajšnji smodnišnici se je danes ob tridelet na 12 zgodila eksplozija, ki je zahtevala več žrtev. V oddelku za stiskanje patron se je pokvarila pri nekem stroju medena palčica, katero je bilo treba nadomestiti z novo. Stroji so že počivali in delavci so bili že zapustili prostor. Le pri pokvarjenem stroju sta ostala delavec France Rems in delavka Katarina Sitar, ki sta poklicala nadzornika Josipa Goltesa, da vidi, kaj bi bilo napraviti. Strogo je predpisano, da se pri strojih ne sme ničesar popravljati, dokler ni odstranjen ves smodnik iz prostora. Nadzornik Goltes je zato vprašal, ali je kaj smodnika v stroju. Bilo ga je približno 1 kg. Goltes je hotel smodnik odstraniti Izgleda, da je Rems medtem z nekim ključavcem pritrjeval novo palčico v stroj in da je po nesreči udaril po smodniku. Svignila je iskra. Goltes je odskočil k sodu z vrodo, da polije stroj, toda bilo je prepozno. Smodnik je eksplodiral s hudim pokom in ves prostor je bil namah v razvalinah. Udrl se je strop in pokopal stroje in ljudi. Najhujše je zadelo Remsa, kateremu je padajoče zidovje zlomilo hrbtnico in ga je plamen hudo obžgal po vsem gornjem delu telesa. Katarina Sitar je vrgla na tla, poškodovana je na več krajih in obžgana po rokah in obrazu. Skok k sodu je nadzornik Goltesa rešil pred večjo nesrečo. Puh ga je zagnal ob steno in plamen mu je obžgal obraz in roke.

Eksplozija je alarmirala vso okolico. Rešitelji so bili kmalu pri delu ter so izvlekli vse tri ponesrečence izpod razvalin. Poklicani zdravnik dr. Dereani jih je za silo obvezal, na kar so jih z avtomobilom prepeljali v Ljubljano. Najhujše poškodovan je France Rems, ki trpi vsled velikih opeklin in zlomljene hrbtnice neznozne bolečine. Njegovo stanje je skrajno opasno. Sitarjeva je mati dveh nepreskrbljenih otrok. Upati je, da bo kmalu okrevala. Poškodbe nadzornika Goltesa so težke toda niso nevarne. Uvedena je preiskava o pravem vzroku eksplozije. Nadzornik Goltes je že mnogo let uslužben v smodnišnici ter je znan kot vesten mož. Izgleda, da je glavni krivec — nesrečen slučaj.

Teška avtomobilska nesreča pri Novem mestu.

Novomesto, 8. oktobra. (Izv.) Danes zvečer so pasirali zagrebški avtomobilisti na potu na Koroško Novo mesto. Bilo je deset avtomobilov. Pri Starem trgu je zavozil voz zagrebškega trgovca Zvonimira Biljana blizu železniške proge na napačno cesto. Pri obračanju se je cesta udrla in avtomobil se je prevrnil v jarek. Pokopal je pod seboj Biljana in njegovega spremljevalca. Ko so prišli z drugih avtomobilov na pomoč so le s težavo izvlekli ponesrečence izpod voza. Biljan je bil mrtev. Nesreča se je zgodila ob pol 12 ponoči. Truplo so z avtomobili odpeljali seboj v Ljubljano.

Madžarska politika.

Dunaj, 8. oktobra. (Izv.) Danes se je vršila pred tukajšnje poroto razprava proti 19-letnemu dijaku Ladislavu Gereth, ki je 4. aprila t. l. hotel zastupiti Belo Kuna. Kun je bil takrat interniran v Steinhofu na Semerniku; Gereth mu je prinesel zastupljenost počiva. Obtožba se glasi na polzkušen zavratnem umor. Iz obtožnice je razvidno, da je bil toženec v službi madžarske državne policije. Obtoženec je izjavil, da se ne smatra krivega. Porotniki so ga obdolžili samo radi ogroženja osebne varnosti na mesec dni zapora, ki ga je preстал v preiskavi. Geretha so izgonakim potom poslali na Madžarsko.

Inkompabiliteta in pasivna volilna pravica političnih uradnikov.

Člen 16. izbornega reda za konstituante pravi: „Mandat izgube poslanci, ki odpravljajo, dokler traja njih mandat, z državo podjetniške in nabavne posle ali so koncesionari, pooblaščen po državi, ali direktorji in njih pomočniki, upravniki (člani upravnega sveta in nadzornega odbora) pooblaščenih trgovskih, industrijskih ali bančnih podjetij ali vodbe kakršnegakoli podjetja, ki dela za državo. Istotako izgube mandat poslanci, ki v odvetniški lastnosti izvršujejo posle, katerih rešitev je zavisna od vlade in posameznih ministrov, nadalje vsi poslanci, ki so v honorirani misiji dalje nego šest mesecev.“

Te določbe so jako stroge, pa tudi umestne. Kdor hoče z državo kupčevati, kdor hoče od nje zaslužiti, kdor hoče pri njej zase ali svojega klienta kaj doseči, ta ne sme biti državni poslanec.

Mešanje interesov zasebne narave z interesi države je prineslo toliko nepopisnega zla, da se je zakon izrekel za silno stroga načela, ki urežejo v meso tudi marsikomu po nedolžnem. Kdor pa je videl strogost volilnega zakona napram uradništvu, mu mora prav dati, če izključuje tudi bankirje in trgovce, upravne svetnike in nadzornike in sploh imetnike podjetij, ki hočejo pri državi dobičke delati. Banke imajo skoro neprestano posle z državo: posojajo ji in dobivajo koncesije. V takih bankah ne sme noben poslanec sodelovati.

Se bolj pa vsako odobrava inkompabilitet odvetnikov-poslancev. Ljudje pridejo k odvetniku, ker je poslanec, in poslanec intervenira, ker je odvetnik. To ne gre. Odločujoči činitelji so v mučnem položaju, ker ne vejo, koga imajo pred sabo; poslanca ali advokata.

Tudi postopek, če se pojavi inkompabilitetni slučaj je nagel: Odbor mora na prijavo v enem mesecu poročati skupščini. Ako poročila v tem roku ni, predsednik prečita v prvi seji skupščini, da je mandat izpraznjen. O tem sklepa skupščina še v isti seji.

Po členu 17. zak. o volitvah za konstituante se političnih uradnikov ne sme kandidirati za poslance. Kot politične uradnike se mora smatrati vse uradnike takozvane državne notranje uprave, bodisi, da opravljajo pravniške ali pa gospodarske posle. Pri nas se je bivša deželna vlada razcepila v več panog n. pr. za kmetijstvo, za socialno skrbstvo. Vsi uradniki, ki služijo v različnih teh panogah, bodisi v prvi ali drugi instanci, so politični uradniki. Glede poverjenikov pač ni nobenega dvoma, da jih ni smatrati za uradnike in vsled tega uživajo pasivno volilno pravico. Ker je glede na to, oziroma predsednikov pokrajinskih vlad kot vrhovnih šefov politične uprave mogel nastati dvom, člen 17. izrecno poudarja, da se jih ne smatra za politične uradnike. Predsedniki in poverjeniki torej lahko kandidirajo. V smislu člena 15. pa uradniki in vsi oni, ki so sicer v državni službi, izgube svoje službeno mesto, ako so izvoljeni in sprejmejo mandat. Deželni predsedniki in poverjeniki, ki so izvoljeni, torej izgube svoje službeno mesto z izvolitvijo.

Agrarna reforma v coni A.

V našem članku v četrtkovi številki je izpadel zelo poučen sestavek o ploščah, ki so na razpolago petim veleposestnikom v coni A.

okroglo v ha:
Veleposestniki: baron Helldorf polja 560, travnikov 374, pašnikov 156, planin 425; knez Rosenberg polja 240, travnikov 283, pašnikov 92, planin 449; Voigt polja 61, travnikov 174, pašnikov 31, planin 344; Wittgenstein polja 110, travnikov 251, pašnikov 305, planin 472; Seifritz polja 43, travnikov 70, pašnikov 15, planin 309; skupaj polja 1014, travnikov 1152, pašnikov 599, planin 1999.

Taka veleposestva so v najbolj objudenem delu dežele! Cela cona A meri 175.000 ha s 73.000 prebivalci. Od teh je 42.000 ha v veleposestniški roki. Gorenja tabela slika položaj in nam pojasni, zakaj se Nemci tako bore za cono A.

Korošci! Zelena glasovnica je prusko in italijansko suženstvo, bela je jugoslovanska svoboda. Glasujte belo!

Politične beležke.

+ Celovski škof v službi Nemcev. Generalni vikar za slovensko Koroško prošel Randl je poslal svoji duhovščini in vernikom pastirsko pismo, v katerem razlaga pomen glasovanja, zavrže nepošteno nemško agitacijo in poziva vernike, da naj store svojo narodno dolžnost. To pošteno pastirsko pismo je skrajno razburilo celovškega škofa Adama, ki po nemških časopisih objavlja sedaj svoj poziv katolikom Koroške, v katerem žuga slovenskemu proštu, da ga bo poklical na odgovor, ker je izdal to pastirsko pismo brez škofovega dovoljenja. Zanimivo pa je, nad katerimi točkami Randlovega pisma se spodbija škof Adam. Randl se je pregrešil prvič proti krščanski pravičnosti in proti cerkvenim zapovedim, ker je govoril in pisal resnico o žalostnem stanju v Avstriji, a razmere v Jugoslaviji slikal „z najbolj rožnimi barvami“. Drugi greh slovenskega prošta je še večji. Randl je rekel, da so Srbi sicer pravoslavni, ali da so v svoji pobožnosti in vernosti isti kakor Slovenci, da so razlike, ki ločijo katoliško in pravoslavno cerkev prav neznatne. Škof Adam protestira proti temu naziranju, češ, da je to zaslepljevanje katoliških vernikov, češ da je velikanska razlika med katoliki in pravoslavni, ali da so v tem, da imajo katoličani papeža, pravoslavni pa ne. Na koncu svojega pisma pravi škof Adam, da mora protestirati proti takemu necerkvenemu in vsem pravilom nasprotujočemu postopanju slovenskega prošta. Iz pisma škofa Adama se vidi, da je to pismo škofu diktiral celovski Heimatdienst.

+ Volilno gibanje v Bosni. Sklep hrvatske politične skupine „Obnove“, da nastopi pri volitvah skupno z demokratsko stranko, je izval v vsej deželi odobravanje, ker je na ta način dan temelj za koncentracijo vseh naprednih in demokratskih elementov. Zanimiva je kriza v bosanski seljaški stranki; dole se je stranka — oziroma njeni voditelji — kolikor toliko nagibala v enem delu Zajedničarjem, v drugem delu pa klerikalni pučki stranki. Ostro opozicijo proti takemu kokeriranju z reakcionarnimi elementi so v stranko zanesli dobrovoljci, ki tvorijo v Bosni veliko skupino. Mnogo okrajnih organizacij seljaške stranke se je izjavilo proti vsaki volilni kooperaciji z Zajedničarji in klerikalci ter zahtevajo, da seljaška stranka nastopi pri volitvah samostojno, ali pa išče kooperacije s strankami, ki so napredne in ki imajo v svojem programu rešitev seljaškega programa v smeri, ki ga seljaštvo želi in zahteva. Prihodnji teden se vrši v Sarajevu konferenca okrajnih organizacij seljaške stranke, kje se bo končno sklepalo o nastopu stranke. Opozicija, ki zastopa napredne in demokratske ideje, je pripravljena v slučaju večine sedanjega strankinega vodstva iskati kooperacijo z demokrati in „Obnovo“.

+ Vprašanje naše vojne odškodnine. „Politika“ poroča, da je dobila naša vlada poročilo, da se je pojavila nevarnost, da izgubimo tudi one male odstotke vojne odškodnine, ki so bili določeni na konferenci v Spa. Baje zahtevata angleška in francoska vlada, ki sta podpisali sporazum o razdelitvi odškodnine, da mi sami pristanemo na zopetno znižanje odstotkov. Vlada je zaradi teh vesti nujno pozvala v Beograd predsednika naše reparacijske komisije v Parizu Mata Boškoviča.

+ Avstrija in Nemčija. „Chicago Tribune“ javlja, da je francoska vlada pozvala angleško, ameriško in italijansko vlado, da podvzamejo vse vlade skupen diplomatski korak na Dunaju in da izjavijo, da zavezniki na noben način ne bodo pripustili glasovanja o združitvi Avstrije in Nemčije. Francija je istočasno zahtevala, da zavezniške vlade ustavijo pošiljanje vsake pomoči v Avstrijo in prepovedo tudi privatnim korporacijam vsako akcijo v korist Avstrije, dokler avstrijska vlada ne preklicke sklepe o plebiscitu!

+ Albanska deputacija v Rimu. Albanska vlada v Pirani je poslala v Rim svojo deputacijo pod vodstvom voditelja vseh albanskih upadov na našo teritorijo Hasem-bega Vučitruca. Ta albanska misija bo izročila italijanski vladi spomenico o zahtevah albanskega naroda glede popolne neodvisnosti in meja Albanije. Istotako se hočejo Albanci in-

formirati o stanju jadranskega vprašanja, ker smatrajo, da je potrebno sodelovanje albanske vlade pri reševanju jadranskih problemov, ki se ne tičejo samo Jugoslavije in Italije, ampak tudi Albanije. Kakor minimum zahteva Albanija mejo določeno na londonski konferenci leta 1913. z nekaterimi stratežičnimi popravami okoli Debra in Prižena.

+ Poljaki in Madžari. Poljski general Haller se je, kakor javlja „Az Est“ izjavil napram varšavskemu korespondentu tega lista, da sta Madžarska kakor tudi Poljska potisnjeni med ruskega in nemškega orjaka. Zveza, ki bi držala obe imenovani sili v ravnotežju, bi bila v interesu obeh držav. Na severu naj bi obstajala ta zveza iz Poljske in baltskih držav, na jugu pa iz Rumunije, Bolgarije, Turčije, predvsem pa Madžarske. Pokroviteljstvo nad to zvezo bi prevzela Francija. Na ta način bi postala zveza mogočna in odločujoča sila v Evropi. Poljska rebo nikdar vodila Madžarski sovražne politike. Predpogoj kooperacije med Poljsko in Madžarsko pa bi bila pogodba med Madžarsko in Rumunijo.

+ Ukrajinske zahteve. V London sta došle dve ukrajinski odposlanci. Eno zahteva priznanje neodvisnosti Ukrajine, drugo pa zahteva ustanovitev svobodno države Vzhodne Galicije na podlagi pogodbe zveze narodov.

+ Bivši grški kralj Konstantin se je hotel naseliti v Italiji, toda italijanska vlada mu je naselitev prepovedala.

+ Obnovev pogajanj med Anglijo in Rusijo. Kakor doznava „Daily Mail“, je sovjetska vlada na ultimatum, katerega ji je izročila angleška vlada v nedeljo, že odgovorila. Krasin je bil pooblaščen, naj se pogaja v vseh tekočih političnih in trgovskih vprašanjih. List baje doznava, da je vzpostavitev trgovskih odnosov v angleškem kabinetu povzročila nesporazumljenja. Krasin se je večerj zglasil v uradu za zunanje posle.

Iz uradnih listov.

+ Imenovanja v področju deželne vlade. Inženjer Franc Lampe je imenovan za gozdarskega komisarja I. razreda v 9. činovnem razredu. Drugi živincedravniki v državnih zveščarjih na Selu pri Ljubljani Ignacij Štajpak je pomaknjen v 9. činovni razred. Diplomirana živincedravnica Josip Gerbič in Josip Kunc sta sprejeta v državno službo za veterinarska asistenta. Nadalje so menovani: deželni pisarniški oficijal Franc Merčič za pisarniškega pristava, za okrajne tajnike v 9. činovnem razredu: ad personam: Martin Zelenko v Ptuj, Franc Volčjak v Mariboru, Adolf Svoboda v Velikovecu, Fran Slana v Ljubljani, Alojzij Maru v Kočevju, Ignacij Rus v Radovljici, Franc Babič v Murki; Soboti in Franc Fischer v Borovljah; za okrajne tajnike v 10. činovnem razredu: Rudolf Puc v Radovljici, Rudolf Smerdu v Borovljah, Fran Jenko v Litiji in Mirko Vizjak v Borovljah. Oficijant Friderik Presinger pri okrajnem glavarstvu v Celju je imenovan za kancelista, pisarniški pomočnik Vekoslav Čepel pa za kancelista pri poverjeništvu za notranje zadeve. Računski praktikant Vladimir Pavčič pri zdravstvenem odseku za Slovenijo je imeovan za računskega asistenta.

+ Sprejem v državno službo. Bivši kancelist generalnega civilnega komisarijata v Trstu Rajmund Kokoč je sprejet v državno službo ter dodeljen knjigovodstvu poverjeništvu za notranje zadeve.

+ Državne kobilarne. „Uradni list“ št. 116 objavlja uredbo o ustroju državnih kobilarn.

Narodno gledališče.

Drama:
Sobota 9. okt.: Ivan Cankar: Za narodov blagor. D.
Nedelja 10. okt.: Milan Ogrizović: Hasanaginica. (Izven.)
Ponedeljek 11. okt.: Bernard Shaw: Pygmalion. B. (Ruska predstava.)
Opera:
Sobota, 9. okt.: Oskar Nedbal: Iz bajke v bajko. A.
Nedelja, 10. okt.: Verdi: Trubadur. (Izven.)
Ponedeljek, 11. okt.: Zaprt.

Pristašem JDS v Ljubljani.

Preglejte takoj volilne imenike, ki so razpoloženi. Ugotovite, če je vsak naš pristaša opisan v volilni imenik in če je pravilno opisan. V volilni imenik spada vsak možki, ki je bil dne 25. septembra 21 let star, in ki biva že pol leta v občini. Nasprotnike, ki nimajo teh pogojev, izreklamirajte. Opozorjamo, da so volilni imeniki zelo nepopolni, da so izpuščene cele hiše, celi deli ulic, zato naj vsakdo pogleda če je opisan. Volilni imeniki so na razpolago v tajništva JDS, Narodni dom, I. nadstropje, in sicer vsak dan do ponedeljka od 9. do 13. in od 15. do 18. ure ter v posameznih okrajih pri političnih društvih JDS. Z reklamacijami hitite, ker v ponedeljek konča za Ljubljano reklamacijska doba. Vse podrobne informacije se dobe pri tajništva in pri naših krajevnih političnih organizacijah!

Domače vesti.

Ljubljana, 8. oktobra.

* Iz seje deželne vlade z dne 4. oktobra 1920. Predsednik deželne vlade poroča o položaju na Koroškem in o pripravah za izvedbo plebiscita. — Za prireditev pletarskega tečaja v Kropi in Kamni Gorici se dovoli brezobrestno posojilo 20.000 kron, da se omogoči domačemu prebivalstvu nov vir zaslužka. — Pri Dopisnem uradu se imenujeta kot definitivna uradnika Anton Tominec in France Pogačnik. — Izvrše se imenovanja nekaterih pisarniških uradnikov in pisarniških pomožnih moči pri poverjeništvu za socialno skrb. — Za predsednika stanovniške komisije v Kranju se imenuje davčni upravitelj Josip Tajnik. — Rešijo se razne personalne agende poverjeništvu za uk in bogočastje. — Državnemu premožniku Zabukovca se dovoli zvišanje cen premoga, in sicer bo stal kosovoc, kokastni premog in orehovoc po 52 kron stot, premogov prah pa 40 kron stot. Ravnotako se dovoli zvišanje cen premoga državnemu premožniku Velenje, ki bo stal za privatnike po 50 kron stot, za cinkarno v Celju in za aprovizacijo po 30 kron stot, premogov prah po previdnosti pa 25 do 30 kron. — Poverjeništvu za notranje stvari je dobilo od ministra notranjih del brzojavno naročilo, da razreši dolžnosti vladnega komisarja dr. Leskharja v Mariboru in da poveri to mesto političnemu uradniku. Po daljši debati konstatira predsednik, da v tem vprašanju, ki je brez dvoma političnega značaja, med vladnimi člani ni soglasja, vsled česar zadevo v zmislu sporazuma od 17. avgusta t. l. odstavlja z dnevnega reda, da je predložiti ministrskemu svetu v rešitev. — Deželna vlada je soglasnega mnenja, da se morajo volilni shodi vršiti prosto brez predhodnega naznanila, še manj pa dovoljenja. Vodji poverjeništvu za notranje stvari se naroči, da v ta namen ukrene vse potrebno. — Izvrše se nekatera imenovanja pri varnostni straži v Ljubljani in Mariboru in imenovanja nekaterih policijskih pisarniških uradnikov.

* Koruščevo ameriškano blago. Znano je, da je nabava ameriškega blaga, ki jo je izvršil takratni minister za prehrano dr. Korošec, dvignila že mnogo prahu. Sedaj objavlja o tej zadevi „Riječ“ razgovor z ministrom prehrane Jejičem, ki pravi: Blago — 150 vagonov — je bilo kupljeno in prevzeto v juliju 1919 v Solunu ter se je plačal takoj obrok 3,5 milijona frankov in pozneje še 1 milijon frankov; ostanek 5,2 milijona frankov doslej še ni plačan. Blago je komisija prevzela kot dobro. Ko pa je bilo treba prepeljati blago iz Soluna v Beograd, pokazalo se je, da ameriška firma, ki je dobavila blago, ni uredila svar z grškimi oblastmi glede carine, tako da je blago ležalo tri mesece v Solunu, predno je bilo zacarinjeno. Potem se je pričel transport, ki pa se je vršil zelo počasno. Prišla je poveljen v Solunu, tako da je bil velik del blaga premočen in zopet posušen, vsled česar je nastala velika škoda. Tudi v Beogradu je blago dolgo ležalo. Ko so ga začeli pregledovati, se je pokazalo, da je velik del blaga poškodovan, da pa je škoda še veliko večja zaradi tega, ker blago sploh ni porabno. Ustavil sem izplačila nadaljnjih obrokov ameriškim liferantom, ker je opravičena sumnja, da so oni dobavili slabo blago. Seveda so mnogo krive tudi naše oblasti, posebno komisija, ki je blago prevzemala. Komisija, ki preiskuje zadevo, bo v kratkem podala svoje poročilo.

* Še en klerikalni poraz. Iz Novoga mesta nam javljajo: Še hušji poraz kakor pri posojilnici v Kandiji, so doživeli klerikalci pri volitvah v odbor kmetijske podružnice za Novo mesto, ki so se vršile večerj. Klerikalci so propadli, od oddanih glasov so dobili le 19 odstotkov. Samostojna kmetijska stranka pa 81 odstotkov.

* Pleskar Fröhlich iz Ljubljane, ki smo poročali o njem, da je potoval v Celovec, je prišel samo do Področice, kjer so ga zavrtili in poslali nazaj v Ljubljano. On pravi, da ni šel agitirat, ampak je hotel samo po kupčijah v svoje rodno mesto Celovec.

* Regent Aleksander in njegova sestra sta večerj obiskala rojstno vas Karagjorgjevičev Topolo in mavzolej na Oplencu. Prebivalstvo jim je na celi poti prirejalo prisrčne pozdrave. Zvečer sta se z avtomobilom preko Valjevu vrnila v Beograd.

* Sarajevo za Koroško. Prvi dan zbiranja doneskov za koroški dan v Sarajevu se je nabralo 25.000 kron; polski otroci nabirajo sedaj po hišah in bo sarajevska zbirka dosegla lepo vsoto.

* S koroškega shoda v Beogradu, o katerem smo poročali v četrtkovi številki „Jutra“ je bil poslan gospej Tavčarjevi kot zastopnici slovenskega ženstva sledeči telegram: Beogradjanke in Beogradjani, uvek na budno straži svojih visokih nacionalnih ideala, sa nestrpljenjem očekuju dan, kada će i naš narod u Koruškoj uprkos uzaludnim naporima i svakovrsnim machinacijama njegovog vekovnog i sad pobjedjenog ugnjatača slobodno i odlučno putem plebiscita pristupiti svojoj slobodnoj i ujedinjenoj jugoslovnskoj braći. U ime sviju ženskih društava beogradskih predsjednica saveza Danica Hrističeva. — Podoben telegram so zborovalci poslali tudi deželni vladi.

* Iz Borovelj nam pišejo: Naši nemškutarji so v zadnjih dneh popolnoma poparjeni. Razupiti Lučovnik in njegovi somišljeniki na Žiljpoljah že volijo svoje pohištvo v Celovec, ker so se prepričali, da je zmaga v A coni Jugoslovanom zasigurana. V obupnem položaju so segli nemškutarji v Rožu v zadnjem trenutku po najostudnejših in najobupnejših sredstvih. Tako so v Medborovnici stavili na glavo našega rojaka, odvetnika dr. Ravnika, ki že 14 dni deluje v svoji domovinski občini, 100.000 K. — S takimi stavami hočejo preplašiti naše ljudstvo in njegove voditelje. Pošteno so se vrezali. Naše ljudstvo se je z ozirom na tako postopanje še z večim zaupanjem oklenilo svojih ožjih rojakov, ki mu kažejo pravo pot sreče in blagostanja v Jugoslaviji.

* Major Calma, predsednik italijanske razmejitvene komisije je od zadnje avtomobilske nezgode na Muti že toliko okrevljal, da lahko zapusti sobo. Izjavil je, da obdrži še nadalje vodstvo italijanske misije in da mu ni o imenovanju kakega namestnika nič znano.

* Odhod k plebiscitu. Z večerjnim večernim vlakom se je odpeljalo na Koroško veliko ševilo v Mariboru nastanjenih koroških Slovencev, da se udeležijo ljudskega glasovanja.

* Mariborsko nemško krokarstvo in propagandno društvo „Starafija“ ima v Götzovih prostorih 11 sob, dočim slovenska društva ne morejo dobiti prostorov.

* V mariborskem volilnem imeniku je izpuščenih veliko število naprednih volilcev, med njimi zlasti mnogo železniških uradnikov, ki služujejo že od prevrata v Mariboru. Zato pa je vpisana cela vrsta klerikalcev, ki sploh nimajo volilne pravice.

* Zemlja za begunce. Ministrstvo za agrarno reformo je izdelalo uredbo, po kateri se bo beguncem iz okupiranega ozemlja dajala zemlja v zakup.

* Kazni, ki jih predvideva projekt nove uredbe pobijanja draginje so sledeče: 1.) Kdor ne prijavi živil v določenem roku, ali sploh ne prijavi svojih ali tujih živil, ki se nahajajo pri njem, ko se odredi popis ali revizicija, se kaznuje z globo od 500 do 5000 dinarjev in zaporom od 1 do 3 mesecev. 2.) Kdor živila prijavi napačno, ko se odredi popis, se kaznuje z globo od 1000 do 10.000 dinarjev in zaporom od 3 do 6 mesecev.

3.) Kdor proda, kupi, poškode ali uniči živiljske potrebščine, vedoč, da so popisane ali rekvirirane, se kaznuje z globo od 2000 do 15.000 dinarjev in zaporom od 6 do 9 mesecev.

4.) Kdor živiljske potrebščine ali dajatve proda ali kupi ali plača preko ceno, ki je določena v cenovniku, se kaznuje z globo od 5000 do 20.000 dinarjev in zaporom od 1 do 2 let.

5.) Kdor zmanjša svoj dolžni delež ali porablja slab ali pokvarjen material ali njegov nadomestek pri pridelovanju živil ali vrši svoj posel malomarno, se kaznuje z globo od 15.000 do 50.000 dinarjev in zaporom od 2 do 3 let.

6.) Za vse našteje prestopke je odgovoren lastnik živiljskih potrebščin tudi, ako jih stori kdorkoli njegovih ljudi. V tem primeru se gospodar obsodi samo na to, da solidarno s storiteljem plača navedeno kaznen, ako se pa dožene, da se je izvršil prestopok po naročilu ali na priporočanje lastnika, se kaznuje lastnik ravno tako kakor storitelj.

7.) Kdor se obsodi zaradi gori navedenih činov, se mu konfiscira vse blago, ki se nahaja pri njem in zaradi katerega se je storil prestopok. 8.) Prestopek, omenjen pod 6.), ima za posledico, da odvzame obrtno dovoljenje za 1 do 2 leti. 9.) Vsaka obsodba se objavi v Službenih Novinah kraljevine SHS na stroške obsojenca. 10.) Za preiskave in obsodbe je pristojna v prvi vrsti upravna oblast, za pritožbe pa so pristojna okrožna sodišča, oziroma višja deželna sodišča.

nadalje pa se smejo izdajati samo novi. * Volitev pravoslavne patrijarha. Vesti, da večina arhieriejskega saborja zahteva, da se imenuje novi patrijarh z ukazom po predlogu ministra za vere in so v toliko netočne ker arhieriejski sabor nima pravice odločati v tem, ampak je to le zasebno mišljenje posameznih članov, ki pa ni merodajno. Pravilnik o volitvah je že sklenjen ter se bodo volitve vršile v kratkem času po določilih tega pravilnika.

* Zloraba naziva Jugoslavija. V Beogradu se je nastavila neka panorama, ki si je nadela ponosen naziv Jugoslavija in neki variete-cirkus z nazivom „Slavija“. Slovanski omladinski klub v Beogradu je protestiral proti taki zlorabi naziva in minister za notranje zadeve je podjetima prepovedal vpotrebjanje tehi nazivov.

* Izložba hrvatske hišne industrije. Zagrebška „Udruga za učuvanje hrvatske pučke umjetnosti i obrta“ izložila je v Pragi veziva in tkanja hrvatskih seljakinj, katere so našla pri Čehih splošno priznanje. Udruga je bila ed nekaterih večjih mest v Jugoslaviji pozvana, da priredi letošnjo jesen razstave, in bo svojo turnejo pričela sredi meseca novembra.

* Proforsorski štrajk v Osijeku. Na vseh srednjih in strokovnih državnih in zasebnih šolah so stopili v štrajk profesorji, ker so haje materijelno oškodovani v plačah z ozirom na druge stanove.

* Ljubljana se popravlja. Po dolgem času opazamo, da se dela v Ljubljani zopet za okrašenje mesta. V „Zvezdi“ se popravlja ograja, ki je zadnja leta precej trpela in so nastale razne vrzeli. Ostranjujejo se razpadli kamni in nadomeščajo z novimi. Pred Jakopičevim paviljonom se napravljata park, da bo stvar malo lepše izgledala nego dosedaj. Tam bi bilo sploh treba spredaj par koštanjev odstraniti in okolično primerno urediti, da bi paviljon ne izgledal tako tuje.

* Veselica javnih nameščencev se radi plebiscita na Koroškem ne vrši 9. oktobra 1920, temveč se preloži na prvo soboto po plebiscitu, t. j. 16. oktobra 1920. Vspored ostane isti. Kupljene vstopnice veljajo, st Nogometne tekme 10. t. m. Vsled koroškega plebiscita odpade v nedeljo vse večje tekme. Vršita se na prostoru Ilirije sledeči tekmi: ob 14. uri prvenstvena Hermes : Sparta, ob 16. uri Ilirija komb. : Svoboda. Vstopnice so za obe tekmi skupne.

* Nogo si je zlomila na svojem posestvu ob Klopinskem jezeru na Koroškem gospa dr. Frfoljeva, soproga tržaškega odvetnika. Prepeljali so jo v mariborsko splošno bolnico, kjer se nahaja ovsrbi primarija dr. Černiča.

* Zagoneten slučaj. Iz Maribora nam javljajo: Finančnega stražnika Karla Juršiča, stanujočega na Aleksandrovi cesti št 36 v Mariboru sta našla včeraj zjutraj okoli pol 3. ure kavamarica Karolina Sandler in njen svak Josip težko ranjenega na stopnicah med prvim in drugim nadstropjem. Juršič je izjavil, da je hotel okoli polnoči domov, da pa ga je nekdo na stopnicah udaril s tako silo po glavi, da je padel v nezavest. Prepeljan je bil v bolnišnico.

* Našla se je usnjata ročna torbica na cesti od Litije proti Stični. Lastnik jo dobi nazaj pri Karlu Nahtigarju v Žužemberku.

* Avtomobilska nesreča pri Framu. Včeraj popoldne se je pri Framu nad Mariborom ponesrečil avtomobil generala Pliveliča, ki je vozil iz Ljubljane v Maribor. Avtomobil je dočela razbit. Profesor Kovačič iz Maribora je bil težko, neki kapetan pa lahko ranjen. Generala Pliveliča ni bilo na avtomobilu.

* Novi potni listi za inozemstvo. Izdelan je nov formular (knjižica) za potne liste za potovanje preko državne meje. Potni list je monopoli-ziran in se sme tiskati ter se nahaja v zalogi samo v državni štampariji v Beogradu. Izdani so v treh vrstah dvojezično in sicer: cirilnično-francosko, latinično (hrvatsko-francosko in slovensko-francosko). Državna štamparija sme oddajati potne liste samo političnim (policijskim) oblastvom, pristojnim za izdajanje potnih listov. Potni listi se smatrajo kot vrednostni papirji in jih mora oblast, ki jih naroči, plačati vnaprej in sicer po pet dinarjev komad, kakor je nastavljen cena temu monopolnemu artiklu. Stari dosedanja formularji potnih listov se morejo uporabljati do 1. novembra t. l. od tedaj

Previsoka cena sladkorja.

Včeraj smo poročali o dogovoru finančnega ministra z lastniki sladkor-nih tovarn, da bo odkupila država sladkor po 8 dinarjev za kg ter da bo prodajala kg po 12 dinarjev ali po 48 K. Pred 14 dnevi, ko se je začelo govoriti o nameri finančnega ministra, da odkupi ves sladkor, govorilo se je, da bo država plačala za rafinirano robo kakih 6 din. in da bo prodajala po 10 dinarjev. Cena pa, ki se je sedaj v Beogradu določila, je previsoka. Zaližog, da ni iz poročila ministarstva razvidno, zakaj se je cena povišala na 8, oziroma na 12 dinarjev. V Nemčiji je vlada določila ceno letošnjega sladkorja na 5.50 mark za kg na debelo. Kalkulacija produktivnih stroškov je v Nemčiji sledeča: sladkorna pesa stane 40 mark metriski stot, sirovi sladkor pa 420 in rafinirani 550 mark za 100 kg. Tovarne bodo morale torej prodajati sladkor po 550 mark, to je — po sedanjem kurzu — po 1100 jK za 100 kg. Na Češkem morajo tovarne prodajati sladkor po okroglo 6 čK, to je — po sedanjem kurzu — 10,20 jK. Naš finančni minister se je pa obvezal plačati tovarnam 32 K za kg rafiniranega sladkorja.

Res je sicer, da so pri nas produktivni stroški sladkorne pese in rafiniranja večji, kakor na Nemškem ali na Češkem, razlika pa ni tako velika, da bi bile sladkorne tovarne opravičene zahtevati dvakrat ali trikrat večje cene kakor na Nemškem, oziroma Češkem. Finančni minister je sklical tovarnarje sladkorja, opustil pa je pozvati tudi zastopnike konsumentov, ki bi ovrgli mnogo trditvev tovarnarjev, kar se tiče produktivnih stroškov. Tudi tu moramo ponovljati, kar smo že večkrat omenili, da finančno ministarstvo odločuje v najvažnejših živiljskih vprašanjih brez ozira na interesirane kroge. Finančni minister Stojanović je sicer v primeri s predniki napravil en korak naprej, kar se tiče sporazuma z gospodarskimi krogi, ker hoče doseči sporazum vsaj z enim delom gospodarskega sveta. Da se pa postavi finančna politika na trdna tla, morajo biti pozvani k posvetovanju tudi zastopniki važnega dela našega naroda, to je konsumentov, ki sami ne producirajo. Ako bo tudi njih mnenje vpoštevanjeno pri finančnih vprašanjih, je izključeno, da se sestavi še kedaj tak zakon, kakor je sedanjí zakon o trošarini. Upamo, da bo finančni minister naknadno vprašal konsumente za njih mnenje o ceni sladkorja, o monopoliziranju sladkorja kakor tudi o trošarini sploh.

= Razdelitev sladkorja. Minister za finance je imel posvetovanje z ravnatelji vseh naših tvornic sladkorja. Pri tej priliki se je sklenilo, da se osnuje konzorcij, ki naj bi izvedel pravilno razdelitev sladkorja, bodisi proizvoznega v naših tovarnah ali pa uvoznega iz inozemstva.

= Posloval davek. Z ozirom na težkoce, ki bi se pojavile pri vplačevanju poslovnega davka na obrt v manjših trgovinah po južnih krajih, je ministarstvo za finance odločilo, da so v tem primeru plačuje poslovni davek na obrt v najmanjših trgovih na podlagi cenitve letnih dohodkov, v vseh večjih trgovinah pa se mora ta davek plačevati na podlagi trgovskih knjig od dneva prodaje. Tako se glasi uradno poročilo. Kolikor smo mi informirani, je finančni minister šele sklical konferenco večakov in interesentov v Beograd, da se določijo modalitete, pod katerimi bi se plačeval ta davek. Reklo se je tudi, da se bo plačeval ta davek šele enkrat oznoje.

= Razdelitev rečnih ladij. Te dni dospe v Beograd komisija, ki bo končno rešila vprašanje o razdelitvi rečnih ladij.

= Luksuzno blago. Zagrebške „Narodne novine“ objavljajo popis luksuznega blaga, ki bo obdačeno s 3%. Za luksuz se smatrajo predvsem plemenite kovine in dragulji, potem svileni produkti in produkti iz finih kož, kakor tudi monogramiran pisemski papir, razni okraski, slaščice, vino v buteljkah, likerji, šampanjec itd.

= Uvoz luksuznega blaga. Jugoslovanski Lloyd objavlja povodom predstoječe konference v Beogradu članek, v katerem zahteva da se dovoli uvoz luksuznih predmetov. Ministarstvo je, kakor znano, prepovedalo uvoz luksuza v nadi, da se bo na ta način naša valuta popravila. Ko pa se je zakon že pričel izvajati, se je pokazalo, da se valuta zaradi tega ni čisto nač zboljšala, luksuza pa je bilo kljub prepovedi uvoza vse polno na trgu. Jasno je, da so luksuzni predmeti mogli priti le potom tihotapstva. Država je izgubila zna- nel dohodek na carini, vrh tega pa se je še korumpiralo carinsko uradništvo, sicer blaga ne bi bilo mogoče

vihotapiti. Potrebno bi torej bilo, da se uvoz luksuznih predmetov takoj dovoli, pač pa naj bo carina zelo visoka.

= Srbska banka v Zagrebu ima dne 9. t. m. sejo upravnega odbora, ki bo sklenil povišanje glavnice od 40 na 60 milijonov, tako da bo znašala glavnica skupno z rezervami 120 milijonov.

= Centralna banka iz Krapine je kupila v Zagrebu hišo Narodne kavarne za 5 1/2 milijona kron. Banka se v kratkem preseli iz Krapine v Zagreb. Njena glavnica znaša 50 milijonov, ki se bo še povišala, ker je stopila z njo v konzorcij sedaj še neka švicarska skupina.

= Bjelovarski paromlin je ustanovil v Splitu svojo podružnico, ki ima nalog, da preskrbuje Dalmacijo z moko.

= Tovarna za špirit in drože, d. d. v Račjem. Zopet moremo v razvoju naše domače industrije zaznamovati važen nov pojav. Pri nas je veliko pomikanje drož in smo bili spričo tega prisiljeni, naročiti to blago za drag denar iz tujine. Temu bo pa vsekakor odpomogla nova delniška družba, ki je prevzela, modernizirala in z novimi stroji opremila tovarno za špirit in drož v Račjem. Drože se izdelujejo le iz eadežev, in take drože so, kakor znano, najbolj zdrave. Zeleti je le, da se naša domača obrtna podjetnost razvije tudi v drugih panogah, da bomo končno popolnoma neodvisni od tujega trga, da ne bodo romali vsak dan težki milijoni v inozemstvo. Le z industrializacijo moremo omejiti uvoz in temu potom dvigniti našo valuto.

= Direktna brzojavna zveza z Italijo. Dosedaj so šli vsi brzojavi iz Jugoslavije v Italije preko Dunaja. Sedaj pa je italijanska vlada pristala na direktni brzojavni promet med Jugoslavijo in Italijo. Taksa znaša za vsako besedo 1.44 K.

= Monopolna prodaja saharina. Iz Švice je došla po naročilu ministra prehrane večja množina saharina, katerega bo država prodajala v monopolni upravi. Cena znaša za kilogram 2200 kron. V prometu bodo omoti po 25 gramov s ceno 56 kron, po 50 gramov (110 kron), po 1/4 kilograma (560 kron). Saharin se bo prodajal: lekarnam, drogerijam, upravičnim trgovcem za nadrobno prodajo ter obrtnikom za njih obratne potrebe. Prodaja saharina je dovoljena samo v originalnih monopolnih zavojčkih in samo za ceno, ki je na teh označena.

= Novi živinski potni listi. V zmislu odloka finančnega ministarstva se uvajajo tudi v Sloveinji novi živinski potni listi s srbskim, hrvatskim in slovenskim besedilom in vtišljenim kolekom. Odslej se kot živinski potni listi ne smejo uporabljati nikake druge tiskovine. Glavna zaloga teh potnih listov je pri finančni deželni blagajni v Ljubljani.

= Čehoslov.-jugoslov. trgovinska pogodba — preključena? Praška „Tribuna“ poroča: Med Jugoslavijo in Čehoslovaško je bila sklenjena trgov. pogodba, po kateri bi Jugoslavija morala republikli dobaviti 1600 vagonov pšenice za sladkor v razmerju 3:2:1. Ta dogovor pa je sedaj noizvršljiv, ker so strokovnjaki iz ministarstva za prehrano za odobrenje tega dogovora potrebovali — 20 dni. Med tem je cena pšenice zrastle — cena sladkorja pa padla, tako, da je Jugoslavija dogovor preključala.

= Pogoji amerikske pomoči Evropi. Zastopnik Sev. Amerike v reparacijski komisiji, Boyden, je izjavil, da je sev. amerik. republika pripravljena dati drugim državam pomoč proti zadostnim garancijam, ki niso samo gospodarskega ampak tudi moralnega značaja. Amerika bo dala posojilo smo onim državam, ki delajo za red in mir. Europa pa je danes v situaciji, ki nikakor ni zadostno jamstvo za amerik. kredit. — Za restavracijo evropskega gospodarstva je ameriški kredit neobhodno potreben. Od kar je Amerika odtegnila Evropi svojo pomoč — pred 3 meseci — padajo skoro vse evropske valute napram dolarju. Ako bi Amerika zopet nastopila s svojimi ogromnimi kapitali v Evropi, takoj se bodo zboljšale kontinentalne valute.

= Poljsko-češki prometni dogovor. Med Poljsko in Češko je bil sklenjen dogovor glede medesebojnega železniškega prometa. Obmejni postaji sta po tem dogovoru Pietrowice na progi Krakov-Bohumin-Prerov in Tešin na progi Bielsk-Tešin-Frydek. Prometne in brzojavne lsužbe bodo na teh dveh progah vršili češki želez-

ničarji po poljskih predpisih in v poljskem jeziku. Poljski vlaki bodo vozili do Bohumina. Na tovornem kolodvoru v Tešinu se ustanovi poljski prometni in carinski urad. Blago, ki prihaja iz Poljske v Tešin, ni podvrženo carinakemu pregledovanju. Kaj je resnice na tem!

= Finančni položaj Avstrije. Iz finančnega poročila avstrijskega delegata na bruseljski konferenci posnemamo: Izdatki tekočega leta znašajo 33,1 milijarde kron proti 16,8 milijarde kron lanskega leta. Dohodki bodo to leto zvišani od 7,2 (1.1919.) na 20, 6 milijarde kron. Nepokriti primanjkljaj znaša torej 12 milijard kron. Gospodarski položaj države je silno kritičen in obnovitev iz lastnih moči je nemogoča. Izvoz je dosegel v enem letu 9,7 milijonov ton, uvoz pa več kakor 50 milijonov ton. Trgovina je torej pasivna za približno 125 milijonov dolarjev, t. j. 14.625 milijonov jugoslovanskih kron.

= Za prijave zahtevkov proti Avstro-Ogrski je podaljšal generalni komisariat v Trstu rok do 31. oktobra 1920.

Borze 8. oktobra.

Zagreb. Današnji promet je bil zopet jako slab. Valute: dolarji 125 do 126, avstrijske krone 37 do 38, rublji 122 do 125, češke krone 168 do 170, funti 420 do 430, francoski franki 820, napoleonidori 425 do 430, marke 197 do 200, leji 225 do 228, lire 505, turške zlate lire 460 do 463. Devize: Berlin 199 do 200, Milan 512 do 515, London 430 do 450, Newyork 125 do 128, Pariz 820 do 850, Praga 163 do 165 Dunaj 35 do 35.20.

Table with exchange rates for various currencies and commodities like wheat, corn, and oil. Columns include item names and prices.

Beograd, valute: funti 110 do 113, dolarji 31 do 31.50, franki 212 do 214, lire 133 do 135, leji 57 do 58, marki 41 do 42, češke krone 43 do 45, leva 50.50 do 51, drahme 306 do 320, napoleonidori 103 do 108. Devize: London 112 do 118, Pariz 212 do 214, Praga 40 do 41, Berlin 49 do 49.50, Dunaj 8.50 do 9.

Dunaj, devize v prostem prometu: Zagreb 267 do 287, Budimpešta 92 do 104, Praga 441 do 467, Varšava 111 do 128, dinar 1075 do 1125, dolar 295, lira 1250, lej 535, do 537, rubelji 280, lev 4, marka 547.50, francoski franki 2025, švicarski franki 4875, funti 995.

Table with exchange rates for various currencies and commodities like wheat, corn, and oil. Columns include item names and prices.

Zürich, devize: Berlin 9.85, Holandska 194.10, Newyork 624, London 21.88, Pariz 41.70, Milan 24.50, Bruselj 44, Kopenhagen 87.50, Stockholm 124.50, Kristijanija 87.50, Madrid 91.60, Buenos Ayres 227.50, Praga 8.15, Beograd 20, Zagreb 5, Dunaj 2.20, žigovane 1.90, Budimpešta 1.80. Trst, devize: Pariz 167, London 89, Newyork 26, Zürich 305, Bukarešt 46.50, Zagreb 19.75, Berlin 40.75, Dunaj 8.

Vremensko poročilo.

Table with weather forecasts for Ljubljana and other locations. Columns include date, temperature, wind, and other weather conditions.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij „Jutra“. Odgovorni urednik Mit. F. Jelenc.

Čevlji

tovarne

Peter Kržina & Co

Tržič

se prodajajo po znatno znižanih cenah.
Zaloga Ljubljana-Breg na debelo in drobno.

Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja.

Pojasnilo.

Ker je bila vnovčevalnica za živino in mast v zadnjem času ponovno napadena v časopisu in na shodih, se čuti podpisano ravnateljstvo dolžno, priobčiti nekatera pojasnila, ki bodo dokazala neupravičenost omenjenih napadov.

Pred vsem moramo poudarjati, da sedanja vnovčevalnica nikakor ni ideatična z bivšim deželnim mestom za vnovčevanje živine, zavodom žalostnega spomina, ustanovljena med vojsko od bivšega deželnega glavarja dr. Susteršiča. To kapitalistično podjetje je v resnici zaslužio milijone na račun kranjskega kmeta, žalibog na leže ti milijoni pokopani v razvalinah raznih vzornih deželnih pristav, oziroma so se porabili za razširjanje kuge po drago kupljenih švicarskih kravah in za druge „dobrodelne ter občekoristne“, še danes v tajinstveno temo zavite namene.

Z razsulo monarhije se je razsulo tudi deželno mesto za vnovčevanje živine. Ker pa je ravno tedaj vsled splošne desorganizacije pretila Sloveniji katastrofa v prehrani, je takratna Narodna vlada ustanovila poseben zavod, sedanjo vnovčevalnico in podredila ta zavod odseku za prehrano ter mu pod nadzorstvom tega odseka poverila ureditev in kontrolo prehrane z mesom za vso Slovenijo. Kot krstno darilo je vnovčevalnica dobila od vseh državljanov nekaj nad 600.000 kron in pa izkupilo za vojaško goved. Kolikor se je ta goved izročila njej v prodajo. Cela ta dota je znašala približno toliko, kolikor je morala kmalu na to vnovčevalnico po naredbi vlade izplačati kmetovalcem na doplačilih za živino, da se je preprečilo podraženje mesa. Tako izgleda torej kapitalizem vnovčevalnice.

Sicer se pa skoro vsi napadi, oziroma očitanja sučejo okrog takozvanega monopola vnovčevalnice v Prekmurju. Oglejmo si ta strah malo od bližje.

Ko je po umiku madžarskih čet zasedlo naše vojaštvo Prekmurje, je tam vladala velika zmeda. Po deželi so krožili jugoslovanski, madžarski beli in nemškoavstrijski denar ter falzifikat tega denarja. Razni temni elementi so to izrabljali in goljufali ljudstvo pri nakupu živine. Zunanji kupci ni bilo blizu vsled velike oddaljenosti in vsled razmeroma visokih cen, povzročenih po zelo razvitem tihotapstvu. Ker je nezadovoljnost med ljudstvom vedno bolj rasla, so se merodajni faktorji obrnili na vlado, oziroma na vnovčevalnico s prošnjo, naj bi ona vzela nakup živine v roke ter pomagala pri zatiranju tihotapstva. Ki je silno škodovalo tako državi, kakor kmetovalcem in konzumentom, polnito pa žepe nekaterim brezvestnim domačinom. Vnovčevalnica se je šele po dvomesečnem obotavljanju odločila vzeti nakup v Prekmurju na svoje roke, ker to pri takratnih razmerah ni bila nikaka prijetna naloga. Organizirala je nakup s pomočjo g. Benkote, ki je bil priporočil kot sposobna in poštena oseba od pokojnega civilnega komisarja g. Berbuča. Vsem nakupovalcem, bilo jih je kakih 50, so se izdale legitimacije, opremljene s sliko in podpisane od vnovčevalnice, civilnega komisarjata ter odseka za prehrano. To je bila kontrola, da nakupovalci niso mogli svojega mesta izrabljati v druge namene. Vnovčevalnica je pa takrat zastoj iskala po Prekmurju tiste ljudi, ki sedaj vpijejo po shodih in časopisih, namesto da bi bili pomagali ljudstvu v prvi najhujši sili.

Sedaj pa preidemo k finančni strani tega monopola. O tej stvari se piše, govori in laže tako, da se zdi že prekmurjskim teletom preneumno. Trdi se, da je vnovčevalnica govedo in teleta plačevala po 4 in po 6 kron za kilogram in kupičila velikanski zaslužek. Resnica pa je, da je vnovčevalnica plačala v Prekmurju skoro enake cene za živino kakor na Kranjskem in so malen-

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor do- loča zakon.

kostno diferenco trikrat požrli veliki transportni stroški in velik kalo na teži. Pribijemo, da najslabše krave nikdar niso bile plačane pod 7 in 8 K za kilogram in da so se cene za govedo stopnjevale do 15 kron za kilogram, vedno v skladu z vsakokratnimi tržnimi cenami v ostali Sloveniji. Kdor primerja te cene s cenami živine na ljubljanskem trgu, si bo pač lahko izračunal ogromen dobiček vnovčevalnice pri tem monopolu. G. ljubljanski tržni nadzornik, ki s svojimi noticami hoteli ali nehote dviga cene na ljubljanskem trgu, za kar mu bodo ljubljanski konzumentje gotovo po svoje hvaležni, ve posebno mnogo povedati o dobičku vnovčevalnice pri nakupu telet v Prekmurju in se še celo opira pri tem na nekake „verodostojne“ vire. Da mu nadaljnjše iskanje teh virov in seštevanje dobička ne bo delalo prehudih preglavic, mu v naslednjem postrežemo z iz- vlečkom iz naših knjig.

Vnovčevalica je kupila do sedaj, v osmih mesecih, 4.618 telet in je izplačala za nje 3.525.458-90 kron. Transportni stroški so znašali 255.985-04 kron; skupni stroški so torej znašali 3.781.443-94 kron. Ker so se vsa ta teleta glasom fakturiranih knjig prodala za 3.876.192-84 kron, je preostal vnovčevalnici dobiček 94.748-90 kron ali okroglo 2 1/2% nakupne vsote. Meso v Prekmurju nakupljenih goved okoli 1350 glav ter prašičec okoli 1200 kosov smo po večini porabili v svojih obratih. Koliko smo morali pri naših cenah, ki so vedno za 10 do 20% pod tržnimi cenami, zaslužiti, si lahko izračuna vsak otrok; ne verjamemo pa, da bi se s takim zaslužkom zadovoljil gospod tržni nadzornik.

Nadalje se je očitalo vnovčevalnici, da je dala svoj monopol v roke ljubljanskemu trgovcu Preradoviču. To je grda laž, tem grša, ker je zapisana vedoma. Vnovčevalnica ni ne v trgovskih ne v kakih drugih zvezah z gospodom Preradovičem, ki je kakor drugi trgovci dobil odpemno izkaznico za Prekmurje ter kupil in prodal blago na svoj račun. Ni naša naloga, računati, koliko je pri tem zaslužil ali izgubil in tudi nimamo časa, da bi šteli njegove milijone.

Veliko se je kritiziralo vnovčevalnico zaradi tega, ker je poverila glavno zastopstvo domačinu Benkotu. Zakaj je vnovčevalnica to storila, smo obrazložili že zgoraj. To in pa način nakupovanja je podpisani ravnatelj obrazložil tudi zbranim prekmurjskim županom na shodu v Spodnji Lendavi, oziroma zaupnikom teh županov na posebnem sestanku. Pojasnilo ravnatelja vnovčevalnice se je vzelo takrat z zadovoljstvom na znanje. Zaupnikom županov se je ob tej priliki tudi povedalo, kake cene plačuje vnovčevalnica in jih je ravnatelj vnovčevalnice prosil, naj pripravijo kmetovalce do tega, da priženejo živino na kraj dobave brez posredovalca in da bodo dobili kupnino neposredno iz rok zastopnikov vnovčevalnice. Posledica tega je bila, da niti ene glave nismo dobili neposredno od kmetovalcev.

Da prepreči nerednost pri nakupu in obvaruje ljudstvo škode, je vnovčevalnica nastavila tudi posebne neinteresi-rane zaupnike, ki so kontrolirali nakup in javili pritožbe ravnateljstvu. Takih pritožb pa je bilo bore malo.

Vnovčevalnica je torej vse storila, kar je bilo v tedanjih razmerah sploh storiti mogoče. Če se jo vzkjub temu napada, se je ne napada zato, ker morda neredno posluje, temveč zato, ker sploh obstoji. Gotovim ljudem je vnovčevalnica napoti; ni jim prav, da dobivajo javni uslužbenci od nje par kronic cenejše meso, ni jim prav, da vzdržuje vnovčevalnica na trgu stojnico za revnejše sloje, tudi jih boli, da prodaja vnovčevalnica meso javnim nameščencem v Mariboru cenejše in da vzdržuje na Koroškem v coni A troje mesnic, kjer seka meso po 16 kron. Tem ljudem tudi ne velja to pojasniti; namenjeno je konzumentom. Omenjena

gospoda pa naj le dalje vpije, saj ravno vpitje teh ljudi je dokaz, da je vnovčevalnica na pravi poti. In po tej poti bomo šli tudi naprej v strah vsem verižnikom in v korist slojem, ki žive iz rok v usta. Na nadaljnjše napade pa ne bomo odgovarjali, ker imamo drugega dela dovolj.

Ljubljana, dne 5. oktobra 1920.

Ravnateljstvo „Vnovčevalnice za živino in mast“.

Mirko Cesnik s. r., tač. ravnatelj.

Vsakovrstna manufaktura
se dobi po najnižjih cenah pri trvdki 112 20-9
BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.
Lastni avto za prevažanje! Konkurenčne cene!

Berite! Kupite!
Dokler še traja zaloga pravkar iz Trsta došlih
moških in ženskih nogavic, svilenega bombaža (Eidenglanzgarn), bombaža za kvačkanje (Häkelgarn), riavega in črnega bombaža (pavole) ter drugega galanterijskega blaga po najnižjih cenah.
Trgovci znaten popust.
Se priporoča 284
Oroslav Čertalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano bišo, pohištvo in lakiranje raznih „koles“ v peči, naj se obrne na trdko
Tone Malgaj, stavbni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana, Kolodvorska ulica 6.

Odvetnik in kazenski zagovornik
DR. DINKO PUC
naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Ljubljani,
Telefon 533. Beethovnova ulica št. 15. Telefon 533.

Ivan Gričar
Selenburgova ulica 3.
Zaloga izgotovljenih oblek za gospode in dečke. Sukno za moške obleke. Modri in črni ševijot za damske kostime vedno v zalogi. 275

Zastopstvo prvih konfekcijskih tovarn iz Prostejova (Češkoslovaška)
Glavna zaloga za kraljestvo SHS
Fran Derenda, Ljubljana
nudi po primerno znižanih cenah bogato zalogo vsakovrstne konfekcije za gospode, fante in dečke ter za vsakovrstne delavske sloje. 125 4
Trpežno blago. Samo na debelo.

Drože. **Drože.**
Tovarna za spirit in drože
delniške družba 285 3-1
v Račjem
priporoča svoje izdelke.

Iz upravnitva „Jutra“.
Tražkam naznanjamo, da stane nedeljaka številka, ki ima prilogo, izvod po 1 K. — Obračune tražk, oziroma odrezke, prosimo poslati čimprej.

Proda se hiša z lepim vrtom in hlevom, tik glavne ceste v Trbovljah, najbolj primerna za obrtnike. Več se izve pri lastniku **Ivanu Orešniku**, zaloga pive „Union“, Trbovlja. 266 5-5

2000 K nagrade
dam onemu, ki mi preskrbi stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, eventualno tudi meblirano sobo z uporabo kuhinje ali samo prazno sobo. Poudarje pod „Stanovanje“ na Anončni zavod **Drago Beseljak**, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 274 2-2

Zaloga švicarskih ur in delov, slatine in srebrnine, vsa popravila izvršim skrbno, staro zlato in srebro kupujem. **F. Korošec**, urar, Ljubljana, Sv. Florijana ul. 31. 227 58-8

Drva meterska in zapana, trda in mehka **Oglje**
postavljena na dom na debelo in 139 drobno se dobe pri: 10-8
Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31.

Dve stávbni parceli na prodaj ob kolodvorski cesti v Ribnici. Pojasnila daje **Posojilnica v Ribnici na Dolenskem.** 280

Klobuke in slamnike vseh vrst, od preprostih do najfinjših ima vedno v zalogi **tovarna klobukov in slamnikov** 152 13-4
Franc Cerar v Stobu soša in železnika postaja Bemčale pri Ljubljani. Prevezema tudi vsa tozadovna dela ter popravila in preo likuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje trdk **Kovačević & Tršan v Prešernovi ulici št. 5**, kjer so tudi vsi vzorci vedno na razpolo.

Drva trda in mehka
metreka in na kratko razsekana v vsaki množini dostavljata tudi na dom

Lavrenčič & Co.
Ljubljana, Dunajska c. 47 (proj. Tauzher). 274

Tehnične potrebščine priporoča 86 13-8
Odon Koutny Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.

Med, suhe gobe in fižol
kupaže po najvišjih dnevnih cenah **družba „SAD“**, trgovina in industrija z deželnimi in gozdnimi pridelki, Ljubljana, Beethovnova ulica. 261 Prosi se za ponudbe 6-4

Ali ste že poslali na ročnino za „Jutro“?

Pivovarna „UNION“ Ljubljana-Spodnja Šiška
priporoča svoje izberno pivo v sodih in steklenicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 62-7
Telefon št. 311. Brzojavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.